

ПРЕДЛОГ

На основу члана 41а став 2. Закона о заштити природе („Службени гласник РС”, бр. 36/09, 88/10, 91/10-исправка, 14/16, 95/18-др. закон и 71/21) и члана 42. став 1. Закона о Влади („Службени гласник РС”, бр. 55/05, 71/05-исправка, 101/07, 65/08, 16/11, 68/12-УС, 72/12, 7/14-УС, 44/14, 30/18-др. закон и 71/21),

Влада доноси

УРЕДБУ

О ПРОГЛАШЕЊУ СПЕЦИЈАЛНОГ РЕЗЕРВАТА ПРИРОДЕ „БОСУТСКЕ ШУМЕ”

Члан 1.

Јединствена, функционална целина шумских, влажних и водених станишта у шумском пределу који се простире унутар мреже низијских водотока (Сава, Босут и Студва) у југозападном делу Срема, на тромеђи Републике Србије, Републике Хрватске и Републике Српске, односно Босне и Херцеговине, ставља се под заштиту и проглашава заштићеним подручјем под именом „Босутске шуме”, као природно добро међународног и националног, односно изузетног значаја и сврстава се у I категорију заштите, као Специјални резерват природе (у даљем тексту: Специјални резерват природе „Босутске шуме”).

Члан 2.

Специјални резерват природе „Босутске шуме” ставља се под заштиту како би се: очувала највећа просторна целина шума храста лужњака у Југоисточној Европи и Панонској низији, са последњим остацима низијских прашума; очувала еколошка стабилност комплекса шумских, водених и влажних станишта, очувао природни састав, структура и мозачност станишта и унапредила проходност еколошких коридора; очувало: 37 типова станишта приоритетних за заштиту, на националном и међународном нивоу, 13 строго заштићених врста виших биљака, 14 строго заштићених врста бескичмењака, 4 строго заштићене врсте риба, 8 строго заштићених врста водоземаца, 7 строго заштићених врста гмизаваца, 156 строго заштићених врста птица и 15 строго заштићених врста сисара; очувале темељне природне вредности у овом културном равничарском пределу, као и културно наслеђе и традиционалне делатности које су у функцији очувања природних вредности.

Подручје Специјалног резервата природе „Босутске шуме”, које је предложено за заштиту, налази се у обухвату еколошки значајног подручја под називом „Босутске шуме”, у оквиру којег је издвојено истоимено подручје од међународног значаја за птице - IBA Important Bird Area (RS021IBA). Босутске шуме представљају потенцијално подручје европске еколошке мреже NATURA 2000, као „подручје од интереса за заједницу” (pSCI SRBPEZ005 – „Bosutske šume”) и као „подручје посебне заштите” (pSPA 007 – „Bosutske šume”).

Члан 3.

Специјални резерват природе „Босутске шуме”, налази се територији општине Шид (КО Јамена, КО Моровић, КО Вишњићево, КО Батровци и КО Адашевци), 86% и града Сремска Митровица (КО Босут и КО Сремска Рача), 14% укупне површине заштићеног подручја.

Површина Специјалног резервата природе „Босутске шуме” износи 17.618,14 ha, од чега је у државној својини 17.608,59 ha (99,95%) и у приватном власништву 9,55 ha (0,05%), од чега је у режиму заштите I степена 107,29 ha (0,6%), II степена 4.812,53 ha (27,3%) и у режиму заштите III степена 12.698,31 ha (72,1%). Заштитна зона Специјалног резервата природе „Босутске шуме” обухвата површину од 7.789,47 ha.

Опис граница и графички приказ Специјалног резервата природе „Босутске шуме”, дати су у Прилогу – Опис граница и графички приказ Специјалног резервата природе „Босутске шуме”, који је одштампан уз ову уредбу и чини њен саставни део.

Члан 4.

На подручју Специјалног резервата природе „Босутске шуме”, утврђују се режими заштите I, II и III степена.

Режим заштите I степена, укупне површине 107,29 ha, односно 0,6% површине Специјалног резервата природе „Босутске шуме”, све у државној својини, обухвата просторне јединице:

1. ГЈ „Вратична – Црет – Царевина”, одељење 51 (одсеци а и b), површине 9,96 ha (досадашњи Строги природни резерват „Вратична”);

2. ГЈ „Винична – Жеравинац – Пук”, делови одељења 20 (одсеци с, е, g, h, i, j, k) на површини од 28,57 ha (досадашњи СтПР „Винична”);

3. ГЈ „Винична – Жеравинац – Пук”, делови одељења 22 (одсеци: f, g), 23 (одсеци: d,e,f,g), 26 (одсеци: е,f) и 27 (одсеци: с), укупне површине 29,16 ha (досадашњи СтПР „Мајзецова башта”);

4. ГЈ „Непречава – Варош – Лазарица”, одељење 45 (одсек а и чистина 1), укупне површине 39,53 ha (досадашњи СтПР „Варош”).

Режим заштите II степена, укупне површине 4.812,53 ha, односно 27,3% површине Специјалног резервата природе „Босутске шуме”, све у државној својини, обухвата 7 обухвата просторних целина, названих према локалним топонимима:

1. Варош – Брек;
2. Варадин – Бресковија;
3. Блата – Студва – Смогвица;
4. Рибна бара;
5. Винична Храстови Смогве;
6. Радосава;
7. Рађеновци.

Режим заштите III степена, укупне површине 12.698,31 ha, од чега је у државној својини 12.688,77 ha (99,925%) и приватном власништву 9,55 ha (0,075%), односно 72,1%, површине Специјалног резервата природе „Босутске шуме” и обухвата преостали део заштићеног подручја који није обухваћен режимом заштите I и II степена.

Заштитну зону, у укупној површини од 7.789,47 ha, чини појас око СРП „Босутске шуме” и обухваћене су парцеле пољопривредног земљишта у додиру са заштићеним подручјем, део грађевинског подручја насеља у непосредној близини водотока обухваћених заштитом и фрагментисани делови шумског подручја са улогом еколошких коридора.

Члан 5.

На подручју Специјалног резервата природе „Босутске шуме”, на површинама на којима је утврђен режим заштите III степена, спроводи се проактивна заштита, где се могу вршити управљачке интервенције у циљу рестаурације, ревитализације и укупног унапређења заштићеног подручја, развој села и унапређење сеоских домаћинстава, уређење објеката културно-историјског наслеђа и традиционалног градитељства, очување

традиционалних делатности локалног становништва, селективно и ограничено коришћење природних ресурса и простора.

Осим забране радова и активности, које су као такве утврђене чланом 35. Закона о заштити природе, на површинама на којима је утврђен режим заштите III степена, забрањује се и:

1) извођење радова који изазивају трајну промену водног режима (квантитативно и/или квалитативно стање воде) са негативним последицама на природне вредности заштићеног подручја;

2) затрпавање, загађивање и други видови деградације водених и влажних станишта;

3) смањење површине инундационог подручја;

4) извођење сече шума и других радова на удаљености мањој од 100 m од гнезда орла белорепана у време репродукције;

5) обнова шума аутохтоних врста дрвећа чистом сечом, осим ако је планирана као редован облик обнављања монокултура или ревитализације;

6) чиста сеча и други шумски радови којима би се прекинуо шумски склоп у појасу ширине 15 m око бара, 20 m дуж Босути, Студве и Саве и 30 m око подручја са режимом заштите I степена, осим за потребе ревитализације;

7) уклањање мртвог дрвета (извала и дубећих стабала) из састојина у којима има мање од 3% мртвог дрвета од укупне дрвне запремине у састојини, различитих дебљинских категорија и фаза распадања;

8) замена састојина и групација аутохтоних врста дрвећа (супституција) алохтоним;

9) смањивање укупне површине под шумама аутохтоних врста дрвећа;

10) пошумљавање сталних и повремених бара, ливада, пашњака и других отворених типова станишта;

11) уношење нових алохтоних врста животиња ван ограђених ловишта;

12) уношење инвазивних врста;

13) порибљавање алохтоним врстама;

14) непланско одлагање и складиштење инертног материјала (песак, шљунак, земља и др.) и обављање осталих радова и активности које нису у складу са принципима одрживог коришћења природних ресурса;

15) одлагање свих врста отпадних и опасних материја, као и успостављање транспортне руте опасног отпада.

Радови и активности ограничавају се на:

1) уклањање флотантне и субмерзне, као и приобалне вегетације, на плански регулисане активности;

2) привредни риболов, на реку Саву и на удаљеност већу од 200 m од уставе на ушћу Босути и 100 m од ушћа канала и других водних тела, а рекреативни риболов на рибњак Слезен, Саву, Босут и Студву са притокама;

3) сакупљање лековитог биља, гљива и осталих недрвних природних производа, на планско у складу са капацитетом подручја;

4) пренамену у грађевинско земљиште, на просторне целине утврђене важећом просторно-планском документацијом до покретања поступка заштите;

5) градњу шумских и других саобраћајница, на градњу са применом техничких решења којима се обезбеђује проточност воде између водних тела и заштита дивљих врста;

6) уређење, изградњу, реконструкцију објеката и инфраструктурно опремање простора, на потребе управљања заштићеним подручјем, управљање водама, коришћења обновљивих ресурса, туризма и рекреације на начине којим се неће угрозити природне вредности;

7) изградњу и обнављање молова, привезишта и стационарних плутајућих објеката, на оне за потребе управљања, као и на плански постављене у оквиру грађевинског подручја за потребе туризма, рекреације и едукације;

8) уређење обале, на планско и на начин којим се обезбеђује проходност ситним животињама;

9) паљење вегетације, на потребе планске ревитализације станишта;

10) коришћење минералних сировина, на потребе одржавања пловног пута;

11) постављање и коришћење заливних система и други видови коришћења површинских вода, на оне у складу са водним билансом подручја потребним за очување обновљивих ресурса;

12) експлоатацију подземних вода на потребе водоснабдевања насеља и потребе управљања заштићеним подручјем;

13) испуштање отпадних вода, на оне чији параметри испуњавају захтеве за граничне вредности емисије након третмана на уређају терцијарног степена пречишћавања, као и вода одговарајућег квалитета за одржавање повољног еколошког статуса водотока;

14) примена пестицида из групе хлорованих угљоводоника и метил-бромида на удаљеност већу од 50 m, а осталих пестицида (зооциди, фунгициди, хербициди) на удаљеност већу од 20 m од водних тела;

15) сточарство и свињарство, на традиционалне видове екстензивног узгоја, у складу са потребама очувања природних вредности подручја;

16) изградња привремених објеката и постављање мобилијара, на плански утврђене за потребе управљања, едукације, рекреације, презентације и истраживања природних вредности подручја.

Члан 6.

На подручју Специјалног резервата природе „Босутске шуме”, на површинама на којима је утврђен режим заштите II степена спроводи се активна заштита ради очувања и унапређења природних вредности њихових природних станишта, популација, екосистема, обележја предела и објеката геонаслеђа, посебно кроз мере управљања популацијама дивљих биљака и животиња, одржање и побољшање услова у природним стаништима и традиционално коришћење природних ресурса.

Осим забране радова и активности, које су као такве утврђене чланом 35. Закона о заштити природе и чланом 5. став 2. ове уредбе, у режиму заштите II степена забрањује се и:

1) сеча и уклањање оријашких (старих) стабала храста лужњака у састојинама 36/a и 33/a,b ГЈ „Смогва – Грабова греда”;

2) лов на водену пернату дивљач;

3) организовање јавних скупова и манифестација, као и других активности које представљају извор буке и светлосног загађења;

4) изградња молова и/или стационарних плутајућих објеката.

Осим радова и активности који су као такви утврђени чланом 5. став 3. ове уредбе, у режиму заштите II степена радови и активности ограничавају се и на:

1) шумске радове и друге активности у одељењу 3. ГЈ „Рађеновци – Нови”, на негу и заштиту шума за потребе очувања и коришћење генофонда касног лужњака (*Q. robur* v. *tardiflora*).

2) обнову састојина аутохтоних врста на просторне целине до 35 ha, са растојањем од најмање 400 m између две сечине;

3) промену намене површина, за потребе ревитализације природних станишта и управљања заштићеним подручјем;

- 4) изградњу привремених објеката, за потребе управљања заштићеним подручјем и ловиштем;
- 5) на спортски и рекреативни риболов.

Члан 7.

На подручју Специјалног резервата природе „Босутске шуме”, на површинама на којима је утврђен режим заштите I степена спроводи се строга заштита, којом се омогућавају процеси природне сукцесије и очување станишта и животних заједница у условима дивљине.

У режиму заштите I степена, забране радова и активности утврђене су чланом 35. Закона о заштити природе и чл. 5. и 6. ове уредбе.

Радови и активности ограничавају се на:

- 1) научна истраживања и праћење природних процеса;
- 2) контролисану (бројно, временски и просторно) посету у образовне, рекреативне и општекултурне сврхе, а које нису у супротности са циљевима очувања природних вредности;
- 3) обележавање граница;
- 4) спровођење заштитних, санационих и других неопходних мера у случају пожара, елементарних непогода и удеса, појава биљних и животињских болести и пренамножавања штеточина, уз сагласност министарства надлежног за послове заштите животне средине (у даљем тексту: Министарство).

Члан 8.

На подручју заштитне зоне Специјалног резервата природе „Босутске шуме” забрањује се:

- 1) крчење шума;
- 2) изградња производних објеката, складишта опасних материја и одлагање свих врста отпада, у инундационом подручју;
- 3) извођење радова који доприносе трајном снижавању нивоа подземних вода у шумском комплексу, нарушавају водни режим, еколошки и визуелни интегритет заштићеног подручја;
- 4) уношење инвазивних врста у отворени простор.

Радови и активности ограничавају се на:

- 1) подизање објеката, обезбеђивањем зеленог заштитног појаса уз границу заштићеног подручја;
- 2) планирање објеката за подземно одлагање опасних материја, на простор грађевинског подручја чија је минимална удаљеност од границе заштићеног подручја 200 m, уколико је дубина подземних вода мања од 3,5 m;
- 3) формирање новог грађевинског земљишта (осим за потребе управљања водним ресурсима), на просторне целине чија је минимална удаљеност од границе заштићеног подручја 200 m;
- 4) планирање туристичких и других садржаја, који су извор повишеног нивоа буке (изнад норме за стамбена подручја), вибрација или узнемиравања живог света осветљавањем, на удаљеност већу од 50 m од шумских целина и обале водног тела ван грађевинског подручја, односно 20 m од обале у рекреативним/туристичким зонама у грађевинском подручју;
- 5) изградња објеката изван зоне становања насеља чија намена није директно везана за воду на изградњу са успостављањем зеленог појаса уз обалу;

б) изградња надземне инфраструктуре ван грађевинских подручја, на деонице оних чија траса најкраћим путем прелази преко еколошких коридора и на начин којим се обезбеђује њихова функционалност.

Члан 9.

Специјални резерват природе „Босутске шуме” поверава се на управљање Јавном предузећу „Војводинашуме” (у даљем тексту: Управљач).

У обављању законом утврђених послова управљања заштићеним подручјем, Управљач је овлашћен и дужан нарочито да: организује чуварску службу; обележи заштићено подручје; донесе план управљања, годишњи програм управљања и акт о унутрашњем реду и чуварској служби; води евиденције о природним вредностима и људским активностима; обавештава кориснике заштићеног подручја о могућностима за обављање радова и активности; учествује у поступку утврђивања накнаде за ускраћивање или ограничавање права коришћења; издаје сагласности и одобрења; прати стање и води евиденције о природним вредностима, непокретностима и људским активностима; утврђује и наплаћује накнаде за коришћење заштићеног подручја.

Члан 10.

Очување, унапређење, одрживо коришћење и приказивање природних и других вредности Специјалног резервата природе „Босутске шуме” спроводи се према плану управљања који доноси Управљач на период од десет година (у даљем тексту: План управљања), са садржином и на начин прописан законом којим се уређује заштита природе.

План управљања садржи циљеве и приоритетне задатке очувања повољног стања заштићеног подручја, као и превентивне мере заштите од пожара у складу са законом којим се уређује заштита од пожара и прописима донетим на основу тог закона.

План управљања Управљач доноси и доставља Министарству најкасније у року од десет месеци од дана ступања на снагу ове уредбе.

У поступку давања сагласности на План управљања, Министарство прибавља мишљења министарстава надлежних за послове науке, просвете, туризма, просторног планирања, водопривреде, рударства, пољопривреде, шумарства и финансија.

До доношења Плана управљања, Управљач врши послове на основу годишњег програма управљања који је дужан да донесе и достави Министарству на сагласност у року од 60 дана од дана ступања на снагу ове уредбе.

Годишњи програм управљања из става б. овог члана садржи нарочито: сажет приказ природних и других вредности заштићеног подручја, циљева заштите и одрживог коришћења, могућности и ограничења за њихово остваривање; детаљан приказ годишњих задатака на чувању, одржавању, унапређењу, приказивању и одрживом коришћењу заштићеног подручја за потребе науке, образовања, рекреације и туризма и укупног социоекономског развоја; приказ конкретних послова на изради и доношењу управљачких докумената, првенствено Плана управљања, акта о унутрашњем реду и чуварској служби и акта о накнади за коришћење заштићеног подручја; приказ задатака на обележавању заштићеног подручја, заснивању информационог система и противпожарној заштити; приказ субјеката и организационих и материјалних услова за извршења програма, висине и извора потребних финансијских средстава.

Члан 11.

Управљач је дужан да обезбеди спровођење режима заштите, односно унутрашњи ред и чување заштићеног подручја у складу са правилником о унутрашњем реду и чуварској служби који доноси уз сагласност Министарства у року од шест месеци од дана ступања на снагу ове уредбе.

У оквиру садржине прописане Законом о заштити природе, правилником из става 1. овог члана ближе се утврђују забрањени радови и активности, као и правила и услови обављања радова и активности који су допуштени на подручју Специјалног резервата природе „Босутске шуме”.

Правилник из става 1. овог члана објављује се у „Службеном гласнику Републике Србије”.

Члан 12.

Управљач је дужан да на прописан начин обележи Специјални резерват природе „Босутске шуме”, његове спољне границе и границе површина, односно локалитета са режимом заштите I, II и III степена најкасније у року од годину дана од дана ступања на снагу ове уредбе.

Члан 13.

Управљач ће израдити софтверско решење о природним и створеним вредностима, непокретностима, активностима и другим подацима од значаја за управљање Специјалног резервата природе „Босутске шуме” у року од две године од дана ступања на снагу ове уредбе.

Члан 14.

Управљач може прогласити рибарско подручје у оквиру граница Специјалног резервата природе „Босутске шуме”, на основу претходно прибављене сагласности министра надлежног за послове заштите и одрживог коришћења рибљег фонда, у складу са законом којим се уређује заштита и одрживо коришћење рибљег фонда.

Члан 15.

Висину накнаде за коришћење Специјалног резервата природе „Босутске шуме”, својим актом утврђује управљач, у складу са законом који дефинише накнаде за коришћење јавних добара.

Члан 16.

Управљач је дужан да, формира Савет корисника у циљу међусобне сарадње и обезбеђивања интереса локалног становништва и других корисника заштићеног подручја, у року од 12 месеци од дана ступања на снагу ове уредбе.

Члан 17.

Забране и ограничења прописане овом уредбом, не односе се на војне објекте, комплексе, инсталације и приступне путеве, који су изграђени или се планирају градити за потребе Војске Србије, као и активности које Војска Србије изводи или ће изводити за потребе одбране Републике Србије.

Члан 18.

Средства за спровођење Плана управљања Специјалног резервата природе „Босутске шуме”, обезбеђују се из буџета Републике Србије, од накнаде за коришћење заштићеног подручја, прихода остварених обављањем делатности Управљача и из других извора у складу са законом.

Члан 19.

Планска документа, планови, програми и основе из области рударства, енергетике, саобраћаја, шумарства, ловства, управљања рибљим фондом, водопривреде, пољопривреде

и туризма и других делатности од утицаја на природу, а који се односе на коришћење природних ресурса и простора у заштићеном подручју Специјалног резервата природе „Босутске шуме”, усагласиће се са Просторним планом Републике Србије, овом уредбом и Планом управљања.

Планови, програми и основе из става 1. овог члана, доносе се уз предходну сагласност министра надлежног за послове заштите животне средине у складу са законом.

Члан 20.

Ова уредба ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”.

5 Број:
У Београду, 2026. године

В Л А Д А

ПРЕДСЕДНИК